

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžfk/22/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015202086
Dátum vydania rozhodnutia: 20.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jarmila Urbancová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015202086.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: DEKODO s.r.o., so sídlom Žitavská 14, 821 07 Bratislava, IČO: 36 732 532, právne zastúpený: Tomášek & partners, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Rožňavská 2, 821 01 Bratislava, IČO: 36 858 811, proti žalovanému: Daňový úrad Bratislava, Ševčenkova 32, 850 00 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 20892653/2015 z 28. septembra 2015, o prerušení kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu, konajúc o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/283/2015-43 zo 6. decembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/283/2015-43 zo 6. decembra 2017 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „správny súd“) napadnutým uznesením č.k. 2S/283/2015-43 zo 6. decembra 2017 postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“) odmietol žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 20892653/2015 z 28. septembra 2015 o prerušení kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie 4. štvrťrok 2013, ako neprípustnú. O trovách konania rozhodol súd podľa § 170 písm. a/ SSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže žaloba bola odmietnutá.

2. Z odôvodnenia uznesenia správneho súdu vyplýva, že Krajský súd v Bratislave preskúmal v prvom rade podmienky prípustnosti súdneho preskúmania žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného o prerušení daňovej kontroly, pričom dospel k záveru, že žalobu je potrebné odmietnuť pre jej neprípustnosť, keďže smeruje proti rozhodnutiu procesnej povahy, ktoré nemohlo mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu.

3. Správny súd ďalej uviedol, že žaloba bola na tunajšom súde podaná počas platnosti a účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorý v piatej časti upravoval problematiku súdneho preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy. Tento zákon bol v časti týkajúcej sa správneho súdnictva s účinnosťou od 1. júla 2016 nahradený zákonom č. 162/2015 Z.z. Správnym súdnym poriadkom (ďalej len „SSP“). Oba zákony obdobne vymedzujú rozsah rozhodnutí správnych orgánov, ktoré podliehajú súdnemu preskúmaniu na návrh účastníka správneho konania.

4. V systéme správneho súdnictva je právo na prístup k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy na základe správnej žaloby determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že sudy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia, zrušujú alebo deklarujú práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, a to okrem tých, ktoré zákon výslovne z preskúmania vylučuje (§ 248 OSP, § 7 SSP). Takto vylúčenými zo súdneho preskúmania sú tiež rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktoré majú predbežnú, procesnú alebo poriadkovú povahu, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníkov konania.

5. Správny súd ďalej uviedol, že žalovaný v prejednávanej veci vydal rozhodnutie o prerušení kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie 4. štvrt'rok 2013. Rozhodnutie žalovaného súvisí s výkonom dokazovania zo strany žalovaného za účelom preukázania splnenia zákonných podmienok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH v súlade so zákonom č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Toto rozhodnutie má nepochybne procesný a súčasne aj predbežný charakter, keďže žalovaný správny orgán po doručení odpovede na žiadosti o medzinárodnú výmenu informácií bude v prerušenej daňovej kontrole pokračovať.

6. Podľa názoru správneho súdu, rozhodnutie o prerušení daňovej kontroly nie je rozhodnutím, ktoré by zakladalo, menilo, zrušovalo alebo deklarovalo práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti žalobcu alebo sa ich priamo dotýkalo. Správny súd mal za to, že toto rozhodnutie nemá za následok ani ujmu na subjektívnych právach žalobcu, a teda sa ani netýka základných práv a slobôd žalobcu v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Súd nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že sa rozhodnutím o prerušení daňovej kontroly zasiahlo do vlastníckeho práva žalobcu garantovaného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky alebo do práva podnikat' garantovaného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože týmto rozhodnutím nebolo rozhodované o nároku žalobcu na vrátenie nadmerného odpočtu DPH. Súd nesúhlasí ani s tým, že by sa napadnutým rozhodnutím o prerušení daňovej kontroly zasiahlo do práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Súd po preštudovaní administratívneho spisu nezistil, že by prerušením daňovej kontroly došlo k zbytočným priet'ahom v daňovom konaní.

7. Nie je podľa správneho súdu pravdou, že by žalovaný po druhom prerušení daňovej kontroly žiadal v rámci medzinárodnej výmeny informácií o tie isté informácie, resp. že by účelovo žiadal tieto informácie po častiach. Z administratívneho spisu jasne vyplýva, že žalovaný po obdržaní prvej informácie v rámci medzinárodnej výmeny informácií požiadal dožiadanim Daňový úrad Trnava o preverenie zdaniteľných obchodov u dodávateľa žalobcu a následne v rámci medzinárodnej výmeny informácií žiadal o ďalšie informácie potrebné na rozhodnutie vo veci (na ukončenie daňovej kontroly). Navyše, ak by aj v predmetnom administratívnom konaní vznikli priet'ahy v konaní, Správny súdny poriadok dáva účastníkom administratívneho (daňového) konania iné prostriedky ochrany práv a právom chránených záujmov pred nečinnosťou orgánov verejnej správy (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžf/64/2013 zo dňa 30.07.2014). Z vyššie uvedených dôvodov dospel súd k záveru, že súdne preskúmanie napadnutého rozhodnutia v správnom súdnictve je neprípustné.

8. Záverom správny súd uviedol, že uvedený záver by v zmysle vyššie ustanovení OSP (platného a účinného do 30.06.2016) musel viesť k zastaveniu konania podľa § 250d ods. 3 OSP. Podľa SSP (platného a účinného od 01.07.2016), ktorý sa vzťahuje aj na konania začaté podľa piatej časti OSP, je neprípustnosť súdneho preskúmania žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia správneho orgánu dôvodom pre odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP. Aplikácia SSP v predmetnej veci preto nemôže byť podľa správneho súdu v neprospech žalobcu, keďže podľa predchádzajúcej právnej úpravy by správnej žalobe žalobcu taktiež nemohlo byť vyhovené a konanie by muselo byť zastavené.

9. Keďže súd dospel k záveru, že žaloba proti rozhodnutiu žalovaného o prerušení daňovej kontroly je neprípustná, postupoval podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP a žalobu odmietol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

II.

10. Proti uzneseniu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a j/ SSP a navrhol, aby kasačný súd uznesenie správneho súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje a vracia vec na ďalšie konanie prípadne, aby uznesenie správneho súdu zrušil a vrátil vec súdu na ďalšie konanie a zároveň zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

11. Sťažovateľ v prvom sťažnostnom bode uviedol, že sa so závermi súdu o odmietnutí žaloby z dôvodu, že podľa súdu smeruje proti rozhodnutiu procesnej povahy, ktoré nemohlo mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu nemožno stotožniť, pretože sa jedná o fundamentálne nesprávny názor. Sťažovateľ mal za to, že rozhodnutie žalovaného zasahuje do základných práv sťažovateľa a že uznesením správneho súdu bola sťažovateľovi odopretá súdna ochrana.

12. Sťažovateľ namietal, že sa z uznesenia nedozvedel, prečo má správny súd iný názor ako majú najvyššie súdne authority citované sťažovateľom, keďže podľa názoru sťažovateľa správny súd argumentačne vôbec nepodporil svoj záver o neprípustnosti súdneho prieskumu. Ak mal správny súd za to, že sú nejaké iné možnosti účinnej nápravy, tak ich mal sťažovateľovi pomenovať. Sťažovateľ zotrval na argumentácii prezentovanej v žalobe a mal naďalej za to, že rozhodnutie žalovaného zasahuje do celého katalógu základných práv sťažovateľa.

13. Druhým sťažnostným bodom poukázal sťažovateľ na to, že nezákonné prerušenie daňovej kontroly videl z dôvodu, že na správne určenie dane nie je podľa sťažovateľa potrebné získať informácie, ktoré žalovaný zisťuje. Žalovaný sa má opakovane v dožiadaní pýtať na skutočnosti, ku ktorým má odpoveď, resp. si pýta informácie, ku ktorým má odpoveď, len z dôvodu naťahovania času. Rozhodnutie o prerušení konania je podľa sťažovateľa nezákonné a má šikanózný charakter a neexistuje naň zákonný dôvod.

14. Záverom citoval sťažovateľ na podporu argumentácie o zásahu rozhodnutia žalovaného do jeho subjektívnych práv a jeho jednoznačnej preskúmateľnosti v správnom súdnictve, rozhodnutie ÚS SR sp.zn. III. ÚS 726/2016.

III.

15. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaný uviedol, že sa stotožňuje s uznesením správneho súdu a mal za to, že sťažovateľ mal možnosť ešte pred podaním žaloby využiť iné prostriedky právnej ochrany, ktorých využitie umožňuje zákon č. 563/2009 Z.z. o správe daní, resp. zákon č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach a navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

IV.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť sťažovateľa je nutné ako nedôvodnú

postupom podľa § 461 SSP zamietnuť.

17. Predmetom kasačného konania v danej veci bolo uznesenie správneho súdu č.k. 2S/283/2015-43 zo 6. decembra 2017, ktorým správny súd postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“) odmietol žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 20892653/2015 z 28. septembra 2015 o prerušení kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie 4. štvrtrok 2013, ako neprípustnú.

18. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

19. V prejednávanej veci ide o prieskum rozhodnutia, ktorým daňový úrad prerušil daňovú kontrolu, a ktoré je v zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu procesným rozhodnutím, a preto v zmysle § 7 písm. e/ SSP nepodlieha súdnemu prieskumu. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému výroku uznesenia správneho súdu a po preskúmaní spisového materiálu kasačný súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého uznesenia správneho súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie oboch výrokov napadnutého uznesenia.

20. Pokiaľ sa prvého sťažnostného bodu týka, v ktorom sťažovateľ uviedol, že rozhodnutie žalovaného zasahuje do základných práv sťažovateľa, a že uznesením správneho súdu bola sťažovateľovi odopretá súdna ochrana. Uvádza kasačný súd, že sa s uvedeným tvrdením nemožno stotožniť, sťažovateľ kasačnému súdu neuviedol, ako by zákonným postupom správneho súdu mohlo dôjsť k zásahu do základných práv na súdnu ochranu. Zároveň je treba poukázať na to, že sťažovateľ uviedol, že poškodenie svojich práv pociťuje, nijako však vo svojej argumentácii nekonkretizoval, v akej sfére pociťuje dopad na svoje práva. Zhodne so správnym súdom aj kasačný súd má za to, že týmto rozhodnutím sa nezasiahlo do vlastníckeho práva sťažovateľa, alebo práva podnikateľ, pretože samotným rozhodnutím nebolo rozhodnuté o nároku žalobcu na vrátenie nadmerného odpočtu DPH.

21. Kasačnému súdu nie je neznámy smer, ktorý nevyučuje rozhodnutie o prerušení daňovej kontroly zo súdneho prieskumu, avšak ako je uvedené aj v predošlom bode, kasačný súd je toho názoru, že pod prieskumnú právomoc správneho súdu spadajú rozhodnutia o prerušení daňovej kontroly jedine za predpokladu, že zasahujú do niektorého zo základných práv a slobôd. Ak sa už táto argumentácia zo strany žalobcu používa, malo by byť v záujme žalobcu uviesť v žalobe viac, ako iba zotrvať vo vágnej, nekonkrétnej, priam akademickej rovine púheho konštatovania pociťovaného dopadu.

22. Za daných okolností, by správne súdy pri posudzovaní ich prieskumnej právomoci nemali pri vylučovaní rozhodnutí o prerušení daňovej kontroly ako rozhodnutí procesného charakteru nazerať na vec prílišne formalisticky naopak, neodmysliteľnou povinnosťou správneho súdu by malo byť počas prieskumu zákonnosti rozhodnutia skúmanie možných dopadov konkrétnych napadnutých rozhodnutí na sféru základných práv a slobôd daňového subjektu.

23. K namietanému odklonu správneho súdu od sťažovateľom uvedenej judikatúry uvádza kasačný súd, že sťažovateľ citoval v žalobe judikatúru nižších súdov (KS TT), zároveň judikatúru českú, ako aj nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, tie sa však nevenovali priamo otázke podobnej tej, riešenej v tomto konaní a zároveň je treba poukázať na skutočnosť, že sa jednalo o staršiu judikatúru, ktorá bola v niektorých smeroch medzičasom prekonaná. Naopak, ako príklad možno uviesť napr. práve uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Sžf/64/2013 z 30. júla 2014, na ktoré odkázal v odôvodnení svojho rozhodnutia aj správny súd, kedy Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením sp.zn. III. ÚS 360/2015-16 odmietol sťažnosť žalobcu ako zjavne neopodstatnenú a teda potvrdil závery Najvyššieho súdu SR, ktoré v odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, a to cit.: „Odvolačný súd vychádzajúc z dôvodov uvedených vyššie a súčasne z princípu generálnej klauzuly s negatívnou

enumeráciou, kedy odopretie súdnej ochrany vo veciach preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy je dovolené v prípade, ak tak ustanoví zákon, dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že v danom prípade napadnuté rozhodnutie žalovaného nepodlieha súdному prieskumu, pretože napadnutým rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd žalobcu zaručených Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd, ktoré namietal v žalobe a v odvolaní.“

24. K druhému sťažnostnému bodu, podľa ktorého sa mal žalovaný opakovane v dožiadaní pýtať na skutočnosti, ku ktorým má odpoveď, resp. si pýtal informácie, ku ktorým má odpoveď len z dôvodu naťahovania času, kasačný súd uvádza, že po preskúmaní administratívneho spisu, namietané skutočnosti neboli kasačným súdom zistené. Všetky dôvody postupu žalovaného, ako aj podozrenie, ktoré žalovaného k zvolenému postupu viedli sú detailne ozrejmene vo vyjadrení žalovaného k žalobe a plne korešpondujú so zisteniami kasačného súdu z priloženého administratívneho spisu.

25. Skutočnosti, ktorými sťažovateľ v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné uznesenie správneho súdu neboli zistené v kasačnom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní, a s ktorými sa správny súd náležite vysporiadal.

26. Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, je nesporne zrejmé, že správny súd sa pri svojom rozhodovaní náležite vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v žalobe.

27. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s opakovanými právnymi námietkami sťažovateľa sa správny súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

28. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a rovnako aj žalovanému nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.